

A közép-dunamenti Vízgazdálkodási Társulatról

Vízgazdálkodási Társulatunk több társulat egyesülésével 1975-től működik folyamatosan és végzi közcélú feladatait. A térségben található vízfolyásokat szabályozza és kezeli, tározókat, üzemi csatornákat, felszíni vízrendszereket épít és meliorációkat hajt végre.

Az érdekeltségi területe Pest megye nyugati részén helyezkedik el a Duna folyásirányától jobbra a Szentendrei-szigetet is felölelve. A vízgyűjtők vízfolyásainak folyásirányai miatt Mány és Etyek területe is a Társulathoz tartozik. Az érdekeltségi terület 42 önkormányzat közigazgatási területét öleli fel és a Pilisi Parkerdő mintegy 26 000 ha-nyi erdőterülete is itt található. Társulatunk területét négy kistérségi társulás fedi le, Mány és Etyek közigazgatási területének kivételével.

Az Európai Unió fejlett országaiban is társulati formában végzik a közcélú vízgazdálkodási, vízkár-elhárítási, mezőgazdasági vízhasznosítási munkálatokat (Hollandia, Dánia, Németország, Svájc, Olaszország stb.)

A Társulat érdekeltségi területéhez tartozik a Szentendrei-sziget is, melyen mezőgazdasági területek és a vízművek ivóvízkútjainak védelme miatt kerültek megépítésre a nyári gátak a 60-as években 16 300 fm hosszban. Az elmúlt 10 évben átépítésre és megerősítésre kerültek a műtárgyak és a gát szerkezete. Társulatunk minden évben háromszor kaszálja a közel 600 000 m² területet. Az elmúlt időszak két árvize jelentős mértékben megrongálta a műtárgyakat, sőt gátszakadást is okozott, mivel a gátkorona magasságát 1,5 m-rel átlépte az árvízszint. Ezt követően a helyreállítás megtörtént.

Társulatunk működési területén minden évben jelentős hosszban rekonstruálta a vízfolyásait, jelentős állami pályázati támogatások elnyerésével, ennek ellenére több esetben előfordult, hogy a víz a mederből kilépett és mezőgazdasági károkat okozott.

Nagy probléma, hogy az agglomerációban a lélekszám mintegy 200 ezer fővel nőtt, a burkolt felületek is hatszorosára nőttek, és bizonyos helyeken a mezőgazdasági termelés megszűnt.

Az önkormányzatok az alapérdekeltségi díj emelését sorra leszavazták, csak az infláció mértékét tudtuk emelni. Jelenleg az érdekeltségi díj 501 Ft/ha+áfa. Ahol nem működik társulat, ott az állam 2100–3100 Ft/ha közcélú érdekeltségi díjat vet ki. Az érdekeltek és önkormányzatok is nagyon nehéz helyzetben vannak, de sajnálatos módon az elvárásaik 1 Ft befizetett díjra vetítve húszszorosak.

Nagy problémát jelent, hogy a Társulat térségben megépített árvízcsúcscsökkentő záportározóit és egyes vízfolyásokat az 1991. évi vagyonátadási eljárás során az önkormányzatok és az állam visszavette. A tározók alapfunkciója az árvízcsúcscsökkentés, de a települések horgászegyesületei halastóként maximális vízszinten üzemeltetik. A völgyzáró gátak és műtárgyai teljes mértékben elhanyagoltak és elhasználódtak. Az évtizedek alatt lerakódott hordalékot el kellene távolítani és az eredeti funkciót visszaállítani. Az önkormányzatok figyelmét több alkalommal is felhívtuk a veszélyhelyzetre, hogy a tulajdonukban lévő tározók környezetében lehulló koncentrált csapadékok és egyéb hatások milyen veszélyt jelentenek. A völgyzáró gát sérülése, szakadása az alatta lévő településrészekre nagy veszélyt jelent, nemcsak anyagi, hanem emberi életek is veszélybe kerülhetnek. A felelőssége a tulajdonosoknak és üzemeltetőknek to-

vábbra is fokozottan fennáll. További árvízcsúcscsökkentő tározó kiépítése szükséges a térségben, a tanulmányok, felmérések elkészültek, de a jelentős építési telekárak miatt a kivitelezés és megvalósítás jelenleg nem tud létrejönni.

A Társulat működése során arányosan végzett fenntartási és beruházási munkákat. Külföldi tulajdonosú nagyberuházások megvalósítását követően koncentrált csapadékvizeket vezetünk be a vízfolyásokba, és ott a beruházások terhére soron kívüli rekonstrukciós munkákat végzünk.

Nagy problémát jelent, hogy a szennyvíztisztítók esetében további koncentrált, jelentős mennyiségű víz terheli a közcélú vízfolyásainkat. A bebocsátott tisztított szennyvíz után differenciált érdekeltségi díjat vetünk ki. A vizek sok esetben 40–50 km-ről kerülnek át a bebocsátás térségébe. Haváriákkor és a bebocsátott tisztított szennyvizek szárazanyaga, nitrogén és foszfor mennyisége miatt növényzetburjánzás lép fel vízfolyásainkon. Az egyes rekonstrukciós munkák elvégzésekor a kiszedett tuskókat és növényzetet a szolgalmi sávban földtakarással tudjuk elhelyezni. A növényzet másodlagos hasznosítása jelenleg nem megoldott, de a biomassza-előállítás fejlődése, elterjedése Társulatunk részére is bevételi forrást biztosíthat.

Társulatunk megrendelés alapján vízfolyások, tavak, ivóvíz kutak, szennyvízrendszerek karbantartását, kezelését, építését is vállalja.

Balogh Zsolt Miklós
igazgató